

Ingerlise Koefoed (SF):

Til hr. Poulsaard, som efterlyser dokumentation for, at der er kroge af samfundet, hvor kulturtilbuddene har svært ved at nå ud, vil jeg sige, at jeg er sikker på, at der på hr. Poulsaards reol står en stor sociologisk undersøgelse, der hedder »Kulturens børn«, udarbejdet af arbejdsgruppen om børn og kultur i 1981, tror jeg nok det var. Af den undersøgelse fremgår det meget tydeligt, at de børn, der bor i de socialt dårligste boliger, og hvis forældre er dårligt uddannede og ofte er enlige, også på kulturområdet har de allerdårligste tilbud. Det er de børn, jeg bl.a. taler om, og også de voksne, når jeg siger, at der er nogle kroge i samfundet, hvor kulturtilbuddene har fantastisk svært ved at nå ud.

Derfor må man gøre sig en ekstra anstrengelse og give en ekstra prioritet til netop at nå ud til de steder i samfundet. Det gør vi ikke. Det gør kommunerne heller ikke, og det er måske, fordi de dér har så mange andre sociale problemer, der skal løses. Ikke desto mindre er det vigtigt, at vi som kulturpolitikere bliver ved med at arbejde for, at det sker, at der i hvert fald ikke er nogen kroge, hvor tilbuddene ikke kommer ud. Om de så bliver brugt, skal jeg ikke kunne sige i første omgang, men jeg mener, at skolerne kan gøre meget for at oplyse om de tilbud og snakke med børnene og deres forældre om tilbuddene og få dem til at bruge dem efterhånden. Det tager tid. Men hvis der ikke er opmærksomhed om det fra vores side, hvor skal opmærksomheden så komme fra?

Så er det rigtigt, som fru Connie Hedegaard siger, at det er muligt under den eksisterende filmlov. Det har jeg ikke sagt at det ikke var. Jeg har tværtimod sagt, at det er rigtigt, at man under filmloven også kan producere video, men jeg har også sagt, at man ikke producerer ret meget video, bl.a. fordi man ikke har penge til det og ikke har personale til det.

Desuden synes jeg, at det kunne være vigtigt, at man fulgte videoen på vej, at man dels satte nogle penge af til den, dels fulgte den på vej for at se, hvordan den bliver brugt, hvem der benytter den, og hvordan det går ude i videoværkstederne. Vi har ønsket os flere videoværksteder, så børn og voksne selv kan producere video også. Derfor ønsker vi denne ordning, og derfor er det

sat op som en forsøgsparagraf, et ændringslovforslag til filmloven med en forsøgsparagraf. Når de tre år er gået, må vi se, hvordan det er forløbet, og hvordan vi kommer videre med tingene.

Det er også rigtigt, at jeg skylder fru Connie Hedegaard et svar på spørgsmålet om teaterforestillingerne. Nu er det bare et lille eksempel i vores bemærkninger. Jeg mener, at man godt kunne tage nogle børneteaterforestillinger på video og bringe dem ud, måske også dér, hvor man ikke har børneteaterforestillinger. Men jeg vil da hellere have, at man får de levende teaterforestillinger ud; det kniber det bare med en gang imellem. Det er blot nævnt som et eksempel, og kulturministeren kan bekræfte, at f.eks. det, som Den kgl. Ballet danser, nu bliver optaget på video – enten til distribution eller til dokumentation, det kan jeg ikke rigtig huske – men det kan i hvert fald godt lade sig gøre at gemme forestillinger og bruge dem i forskellige sammenhænge, også ved hjælp af dette medium.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om udvidet økonomisk støtte til de igangværende forsøg med lokalradio og lokal-TV.

Af Tastesen (S) og Birthe Hansen (SF) m.fl.

(Fremsat 25/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

I det lovforslag om forsøg med lokalradio og lokal-TV, som blev vedtaget i 1981, var der afsat 3 mill. kr. statsmidler under forudsætning af en tilsvarende støtte fra kommunal side. Finansudvalget godkendte i 1982 en fordobling af det statslige engagement, stadig under forudsætning af en tilsvarende kommunal støtte.

Jeg synes ikke, at 12 mill. kr. fra det offentlige er noget urimelig lille tilskud til en forsøgsordning. Der er i øvrigt ingen tvivl om, at der siden opgørelsen ved årsskiftet 1982-83, inden forsøgene kunne sættes i gang pr. 1. april 1983, fra kommunal side er kommet flere midler til, men størrelsen af disse beløb kan man nok ikke beregne på nuværende tidspunkt.

Jeg kan således ikke erklære mig enig i, at rammerne for offentlige tilskud til ordningen fra starten har været for snævre. Derimod er jeg da enig i, at mange projekter står over for økonomiske problemer, og det er sikkert en udbredt opfattelse. Vi ved ikke, hvor mange projekter eller hvor store problemer det drejer sig om, og derfor må jeg sige, at det også forekommer mig noget uklart, om de 5 mill. kr., som forslagsstillerne taler om, står i noget fornuftigt forhold til det behov for flere penge, man kan tale om. Jeg gør opmærksom på, at der er 95 nærradioer og 35 lokal-TV-stationer.

Imidlertid kommer forslagsstillerne med deres – sikkert meget velmente – tilskudstænkning efter min mening ind på et vildspor. Dette er en forsøgsordning, og det må være et led i forsøgets vilkår, at nogle af projekterne kan komme til at lukke i utide, fordi der ikke i lokalsamfundet er tilstrækkeligt med interesse for sagen. Erfaringer af denne art hører også med i et forsøg.

Statstilskuddene har selvfølgelig virket som et incitament ved forsøgsordningens start, det skal bestemt ikke bestrides, men i dag vil nye statsbevillinger efter min mening kunne få en negativ effekt, som ingen kan være interesseret i, idet de vil vanskeliggøre vurderingen af, om de forskellige typer af projekter kan vare ved, når de er henvist til at klare sig ved egen hjælp. Dette må være et kardinalpunkt med henblik på den lovgiv-

ning, som skal afløse forsøgsordningen. Vi skal jo ikke glemme, at forsøgsloven er baseret på en bred forventning om, at den fremtidige permanente ordning vil komme til at hvile på lokal finansiering.

Forslaget tager heller ikke hensyn til det forhold, at over $\frac{2}{3}$ af samtlige projekter er sat i gang uden noget statsligt tilskud. Jeg ser her bort fra, at der dog til alle nærradioer ydes støtte i den form, at kulturministeriet gratis har stillet radiosendere til rådighed, men denne begrænsede støtte fortsætter jo til forsøgsperiodens udløb.

Der er som nævnt 130 projekter, og flertallet af disse er altså startet på en forudsætning om, at staten ikke vil træde til. De øvrige projekter har, siden sendetilladelserne blev udstedt, været vidende om, at statens midler var fordelt.

Endelig forstår jeg ikke, at forslagsstillerne tilsyneladende helt kan se bort fra, at en væsentlig del af de økonomiske problemer, der er opstået, er selvskabte plager. Jeg har personligt ikke noget imod, at man spiller betydelig mere musik, end nogen oprindeligt havde forestillet sig, men alle må dog være enige om, at Koda/Gramex på baggrund af den stedfundne udvikling havde retten på deres side, når de krævede vederlag til komponister og andre rettighedshavere, der står i et mere realistisk forhold til den faktiske udnyttelse af musikken. Projekterne bestemmer altså selv deres forbrug af beskyttet musik og dermed vederlagenes størrelse, og det kan ikke være statens opgave at løfte denne selvvalgte byrde fra deres skuldre.

Forslagsstillerne afviser reklamefinansiering, og det har der jo været talt meget om. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg mener, at det er en mangel ved forsøget, at man ikke prøvede reklamefinansiering i visse områder for at måle effekten, bl.a. måle konsekvenserne for den lokale presse. Det er ikke blevet sådan, og det er der ikke noget at gøre ved. Der er i dag heller ikke et flertal i folketinget for at lave et forsøg i forsøget med reklamer, og så er det problem afklaret, indtil vi skal til at drøfte den permanente lovgivning.

Jeg må bare sige, at det foreliggende beslutningsforslag kan regeringen i hvert fald ikke anbefale.

Flemming Jensen (KF):

[Flemming Jensen]

Efter ministerens tale kunne jeg for så vidt nøjes med at frafalde, men det er jo ikke normalt. Jeg skal give udtryk for, at jeg er ganske enig i det, ministeren siger, og så vil jeg i øvrigt føje til, at jeg også – og det er jo egentlig en pudsig situation – er enig med forslagsstillerne, når de taler om »det meget værdifulde mediepolitiske forsøg«.

Det, som ved loven af 27. maj 1981 blev sat i gang, er kommet til at sætte sig ganske betydelige spor. Jeg skal naturligvis ikke her forsøge at vurdere kvalitet eller smag, men bare sige, at de bedste af nærsenderne opfylder en væsentlig mission ved at knytte nogle lokalsamfund sammen og gøre det lokale liv nærværende for flere end før. Set ud fra den betragtning er der ikke tvivl om, at liberaliseringen var et skridt på den rette vej, selv om det er for tidligt at foretage noget, der blot ligner en endelig vurdering.

Selvfølge koster eksperimentet penge, og selvfølgelig kan man altid bruge flere penge, men jeg må måske erindre om, at igangsætterne stort set kendte eller måtte kende de økonomiske betingelser, da de søgte og fik tilladelse.

Jeg må måske også erindre om, hvad der står i »Forsøg med nærradio og lokal-TV«, side 10: »Det var fra starten en principiel forudsætning, at en lokal radio- og fjernsynsvirksomhed skulle være baseret på lokal finansiering.« Også dette vidste igangsætterne.

Derfor må jeg være enig med ministeren i, at det skal fastholdes, at forsøgsperioden må køre til ende på de betingelser, der gjaldt, da vi startede. Den lokale islæt er afgørende, og med i forsøget hører vel, om radioen eller TVet er så lokalt engagerende, at de kan samle en betydelig kreds omkring sig, en kreds, der som fanklub eller støttemedlemmer, eller hvad man nu vil kalde det, kan sikre senderens eksistens.

For en radio er det i øvrigt ikke så forfærdelig mange medlemmer eller så mange penge, der kræves. Blot at åbne for statskassen løser imidlertid ikke problemet. Det fortæller os nemlig aldrig, hvor stor interessen egentlig er, og hvor lokal interessen egentlig er. Det får vi først den endelige afklaring på, når vi ser, om den virkelig opfattes som den lokale sender, der breder sig over alle lokalsamfundets områder. Statspenge kan i stedet for at sikre forsøgene forvride dem, og det vel så meget mere, som der næppe, håber jeg da, er

et flertal, der tror på, at den endelige, den permanente, løsning skal statsfinansieres.

Mange lokalradioer har lært at skaffe sig kapital, ofte i samarbejde med foreninger i lokalområdet, hvad der også er værdifuldt. Lad os nu se det initiativ blomstre, så vi også, når forsøgene udløber, her kan få vidt forskellige erfaringer.

Sander (V):

I tilslutning til ministeren og til det konservative folkepartis ordfører har jeg selvfølgelig ikke meget at tilføje, for jeg er meget, meget enig med disse.

Vi må erkende, at de lokale radio- og TV-forsøg har økonomiske problemer, men de er vel selvskabte for en stor dels vedkommende, først og fremmest vel nok fordi der er for mange af slagsen. Som ministeren gjorde opmærksom på, har vi omkring 130 forsøg, og det er en ordentlig mundfuld, ikke mindst hvis vi ser det i sammenligning med Sverige, hvor der tilsvarende kun er 20 forsøg.

Ud fra venstres synspunkt er det selvfølgelig herligt med en sådan mangfoldighed, men nu har det altså vist sig, at der ikke er økonomisk basis for, at disse mange forsøg kan køre. Så må man erkende resultatet, som er, at der er nogle, der må give op undervejs.

Ud over de mange forsøg skal vi nok også rette opmærksomheden mod ambitionsniveauet. Mange startede beskedent, men der viste sig en kolossal interesse for disse forsøg ude i befolkningen, og dermed har man på samme tid skruet ambitionsniveauet op, og det er klart, det koster penge, ikke alene til Koda, men naturligvis også i den daglige drift. Derfor er antallet og ambitionsniveauet selvfølgelig en væsentlig årsag til, at mange har dette problem i dag.

Fra venstres side erkender vi, at den økonomiske situation resulterer i, at vi skal have et udskilningsløb i gang, og det føler vi at vi lige så godt kan få nu som på et senere tidspunkt.

Hvis det er således, at vi nu med forslaget fra socialdemokratiet og SF giver en slags kunstigt åndedræt, udsætter vi blot det tidspunkt, hvor nogle af disse stationer må lukke. Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at det er meget naturligt, at der i en forsøgsperiode – og ikke mindst med de mange, der er – er nogle, der må give op og sige: der er

[Sander]

ikke basis for at fortsætte, og vi synes altså, det vil være værdifuldt, at det sker i forsøgsperioden, så man også har det at lægge til grund for den endelige udformning af det lovforslag, som skal udarbejdes næste år med henblik på afløsning af forsøgsordningen den 31. marts 1986. I det øjeblik vi får et reelt billede af forløbet af forsøgene, får vi et endnu bedre og mere naturligt grundlag at skabe den nye lov på.

Rent moralsk vil jeg også gerne sige, som det allerede er sagt, at der kun er 43 af de omkring 130 forsøg, der har fået statstilskud ved begyndelsen, og derfor har man ikke kunnet forvente, at man får hjælp undervejs. I betragtning af, at der trods alt er kastet 12 mill. kr. ind i forsøget, føler vi heller ikke, der er basis for at komme med en yderligere indsprøjtning i dag.

Vi ser også gerne, at det hele munder ud i en lokal finansiering, og at vi i det hele taget, når vi kommer frem til den 1. april 1986, får en så liberal lovgivning som muligt på området, ja faktisk så beskeden, som det vil være os muligt.

Sluttelig vil jeg gerne spørge forslagsstillerne, om lovgrundlaget i det hele taget er i orden for dette forslag. Under den debat, der var ved lovens gennemførelse i 1982 om forboblingen af de beløb, der skulle kastes ind i forsøgene, var der en del polemik om, hvorvidt justitsministeriet og kulturministeriet uden videre kunne hæve beløbet, uden at Kommunernes Landsforening var med inde i billedet. Har man tænkt på dette forhold, eller er det måske ikke noget problem nu, hvor vi er kommet et par år længere hen i forsøget?

Ingerlise Koefoed (SF):

Om det sidste vil jeg gerne sige, at jeg i sommer stillede det spørgsmål til kulturministeren, om man med den eksisterende lov kunne bevilge 5 mill. kr. eller et beløb ekstra i statspenge, uden at det behøvede at trække kommunale penge efter sig. Jeg fik det svar fra kulturministeren, at der ikke var noget i vejen for, at man kunne gøre det. Så sagen er altså undersøgt. Man kan øjensynlig gøre det som en finanslovbevilling, og da loven havde eksisteret i nogen tid, forhøjede vi også gennem finansudvalget efter nogen diskussion i hvert fald statens andel, hvorefter vistnok

også kommunerne forhøjede deres. Det skulle man altså kunne, så den sag er undersøgt.

Da vi diskuterede dette forsøg med lokalradio og lokal-TV, sagde vi fra SF fra begyndelsen, at der var for få penge i det. Vi stillede et ændringsforslag om, at der i stedet for de 3 mill. kr., som man havde regnet med fra statens side, skulle bevilges 15 mill. kr. fra statens side og trækkes lige så mange kommunale penge ind. Selvfølgelig omvendt: man skulle altså stille et beløb på 15 mill. kr. til rådighed for dem, der ville stille et tilsvarende beløb til rådighed for lokalradio i deres områder.

Det kom vi ikke igennem med, og så gik det sådan, som vi havde sagt: selv om der blev bevilget nogle ekstra penge og der nu er 12 millioner offentlige kroner i forsøget, kom det ikke til at gå. Der er nogle, der er kommet i knibe, og det mener jeg ikke de er, fordi de kommunale penge, de lokale penge, er udeblevet, men på grund af de forhøjede afgifter, de skal betale til Koda/Gramex. Det burde de have forudset, men det har de ikke.

Jeg mener selvfølgelig, at man skal betale afgifter til Koda/Gramex, men samtidig mener jeg, at forsøget bør fortsættes perioden ud. Vi har i sommerens løb diskuteret, hvordan man kunne finansiere en fortsættelse, for det er klart, at der er behov for nogle flere penge, og der kom selvfølgelig også fra ministerens og de borgerlige partiers side spørgsmålet om reklamefinansiering ind i billedet. Jeg mener, at reklamefinansiering af lokalradio ville være mindst lige så forkert som af landsradio og lands-TV, og at det meget nemt ville komme til at betyde, at de små lokalradioer, som kører nogle særlige programmer for bevægelser, religiøse programmer, eller hvad de nu kører, ville komme slemt i knibe. De har ikke det store lyttartal, og de vil altså heller ikke kunne trække de store reklamepenge. Netop for at bevare alsidigheden og spredningen i lokalradioerne er det vigtigt, at man holder erhvervslivet og det kommercielle uden for lokalradioerne.

Vi må gøre noget andet, var vi nogle der sagde til os selv, og så tænkte vi, at man skulle komme de mest nødstedte til hjælp. Så foreslog vi beskeden 5 mill. kr. ekstra til resten af forsøgsperioden. Det er ikke store penge. Jeg har også hørt fra enkelte af de store lokalradioer, at de godt kunne bruge de 5 mill. kr. helt alene. Men meningen er, at

[Ingerlise Koefoed]

man skulle lave en redningsaktion, som også ville omfatte nogle af de små særlige radioer, som aldrig har haft mange penge, og som har lavet et kæmpestort arbejde for at give et anderledes radiotilbud til deres lyttere.

Personlig synes jeg, at der er nogle af lokalradioerne, der, om jeg så må sige, overspiller deres rolle. Det kan ikke være meningen, at man med en lokalradio vil holde lytterne ved båndet, som de siger, hele døgnet rundt. Det kan ikke være meningen, at en lokalradio skal være en gengivelse af et program 3.

Jeg synes, det er rigtigt, at der er musik imellem programindslagene. Jeg mener, det er vigtigt, at man laver radiotilbuddene så varierede som overhovedet muligt. Men jeg mener ikke, man behøver at spille 24 eller 18 timer i døgnet, eller hvor meget det nu er, de spiller, for der findes faktisk også anden radio og andet TV, som det er værd at beskæftige sig med. Endelig findes der en verden uden for radio og TV, som man også gerne skulle have lidt kontakt med.

Men jeg mener ikke, at tiden er inde til at tage stilling til kriterierne for lokalradioerne. Jeg mener, at disse 5 mill. kr. skal fordeles af det samme fordelingsudvalg og efter samme kriterier som hidtil, og så må man siden tage stilling til, hvilke kriterier man skal have for et permanent forsøg.

Lone Dybkjær (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg på hr. Bilgrav-Nielsens vegne udtale, at det radikale venstre er interesseret i, at forsøgene afvikles på bedst mulig måde.

Vi er parate til i udvalget at undersøge forsøgsvirksomhedens eventuelle behov for ekstra støtte. Skal der gives ekstra støtte, må det ske i form af statsmidler og eventuelt ved bidrag fra kommunerne.

Det radikale venstre kan ikke gå med til hel eller delvis reklamefinansiering af radio- og TV-forsøgene.

Tinning (VS):

Også i VS er vi meget positive over for det foreliggende beslutningsforslag. Jeg mener, der under udvalgsarbejdet kunne være grund til at se på, ud fra hvilke retningslinjer lokalradioudvalget skal fordele rammebeløbet på

de 5 mill. kr. Det kan godt være, vi ikke kan finde ud af nogen retningslinjer, og så må vi lade være, men jeg synes i hvert fald, der kunne være grund til at diskutere, om vi kunne give nogle retningslinjer, som går længere end til bare at sige, at lokalradioudvalget må sidde og fedte med det.

I øvrigt tror jeg, at hr. Sander m.fl., så længe det kun drejer sig om 5 mill. kr., nok skal få lov til at opleve det, som åbenbart er en meget vigtig del af forsøget, nemlig smukke eller mindre smukke krak; de skal nok komme under alle omstændigheder.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti er helt enig i de synspunkter, som ministeren gav udtryk for. Kristeligt folkeparti finder, det er et vældig godt initiativ, der er taget med forsøgene med nærradio/lokalradio og -TV. Vi tror ikke på, at det offentlige nu skal skyde flere penge ind i det, selv om det nok nogle steder kunne være hårdt tiltrængt.

Jeg mener også, det ville være en god ting, hvis man havde gjort nogle forsøg med rasklame for at få nogle erfaringer, når der står så mange påstande imod hinanden. Vi tror ikke, som fru Ingerlise Koefoed var inde på, at der så vil være små foreninger, som ikke kan klare sig. Jeg tror tværtimod, at de ofte lægger den største opfindsomhed for dagen.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi netop sikrer den store alsidighed og de mange muligheder i disse forsøg. Når man taler med folk rundt omkring i landet, kan man konstatere, at de er meget glade for de muligheder, de nu har fået lokalt, og er glade for, at der er kommet en konkurrent til Danmarks Radio og TV. Man må håbe, at det bliver noget permanent efter forsøgsordningen. Så kan man til den tid diskutere, om det skal lokalfinansieres eller der måske på en eller anden måde skal nogle offentlige midler ind i det.

Men i hvert fald er vi positive over for forsøgene. Vi mener altså ikke, at vi kan løse problemerne, men at vi nok skal følge udviklingen nøje for at få et godt resultat.

Poulsgaard (FP):

Vi har mange lokale radioer og TV-stationer, der kører fantastisk godt, som den konservative ordfører var inde på; de har forstået at appellere til lytterne, og det går godt.

[Poulsgaard]

Men det kan ikke undre, at socialdemokratiet kommer med et sådant forslag, for det er jo socialdemokratisk politik – vi kan se på Aktuelt, og vi kan se på andre socialistiske aviser, der ikke kan gå – i sådanne situationer at sige: ja men så må de have nogle tilskud. Det er det samme her: kan de ikke gå, skal de bare have nogle tilskud.

Det sker sammen med SF. Det er fantastisk, hvad SFerne har fundet ud af i sommerens løb. De havde sat sig ned og tænkt, sagde fru Ingerlise Koefoed, og så var de kommet til det resultat, at skatteyderne skulle betale gildet. Jeg har faktisk hørt den melodi før, så jeg synes ikke, det var nogen epokegørende nyhed.

Men ellers synes jeg da nok, der er nyheder undervejs. I aviserne i dag kan man se, at formanden for LO, Knud Cristensen, som jeg formoder ikke står hr. Tastesen så fjernt, har sagt, at han synes, det var i orden med reklamer også i nærradio og lokal-TV. Det skal de socialdemokrater, der er kommet til den erkendelse, ikke have utak for.

Jeg synes også, at det var ret interessant, hvad fru Lone Dybkjær sagde. Jeg ved ikke, hvem fru Lone Dybkjær talte for, men hun sagde heroppe, at hun talte for hr. Bilgrav-Nielsen og på hans vegne kunne meddele, at de radikale afviste reklame. Ja men vi er nogle stykker, der i aviserne har læst, at der er andre radikale, der siger, at de gerne vil gå med til reklame i radio og fjernsyn, så hvilken fløj af partiet talte fru Lone Dybkjær for? Men hvis fru Lone Dybkjær talte sandt i denne henseende, kan man frygte, at der er et flertal her i folketinget for dette beslutningsforslag. Det håber jeg ikke der er. Vi kan i hvert fald ikke støtte forslaget.

Maisted (FD):

De frie demokrater går ind for grundlovens § 77, der siger: »Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingen sinde på ny indføres.«

Det vil jeg vedblive med at gentage, hver gang vi behandler et eller andet mærkeligt forslag fra socialistisk side, hvor man prøver på at styre nyhedsformidlingen med offentlige midler i Danmark.

Dette forslag kan vi ikke støtte. Det er ganske indlysende, at socialdemokratiets og socialisternes skræk for, at der skulle være frihed i æteren, skyldes, at de er bange for, at den danske befolkning skal få en mangfoldighed af nyheder, som sætter den i stand til at danne sig et indtryk af, hvad der sker i det danske samfund, og ikke disse mere eller mindre kunstige ordninger, der kun har ét formål: at fremme deres særinteresser.

Tastesen (S):

Ja men hr. Maisted, det er ikke nok med ytringsfriheden, der skal også være ytringsmulighed, og ytringsmuligheden opstår jo netop ved de nærdemokratiske forsøg ude i lokalsamfundet, som vi her er på vej til at få bygget op, og som jeg har bemærket at faktisk alle ordførere i øvrigt anser for at være meget værdifulde forsøg. Uanset holdningen til dette beslutningsforslag er der tale om nogle værdifulde erfaringer, som skal ligge til grund for hele den informationsteknologi, som udvikler sig, og som kan betyde, at vi får et rigere liv, der engagerer flere mennesker ude i lokalsamfundene.

Men de hidtidige erfaringer fortæller om nogle forsøg, som måske overskrider grænsen for sendetilladelseernes baggrund. Der er andre, som afprøver grænserne og ser, hvor langt de kan gå, og så er der dem – selvfølgelig langt de fleste – som helt klart overholder de vilkår, de har fået sendetilladelse på, og mange af dem er kommet i økonomiske vanskeligheder.

Det er således, som kulturministeren også sagde, at nogle må lukke, fordi de hverken har personlige eller økonomiske ressourcer. Det er klart, at nogle af dem må lukke i en sådan forløbsituation, men udgangspunktet for forslagsstillerne er, at socialdemokratiet og SF er imod, at dette forsøg skulle omfatte forsøg med reklame, og derfor har vi naturligvis den særlige forpligtelse, at forsøg, som er kommet godt i gang, og som er blevet uhyre populære ude i lokalbefolkningen, ikke skal lukke, men skal have en mulighed for at overleve. Derfor stiller vi forslag om en beskeden rammebevilling på 5 mill. kr. Vi ved ikke, om den rammebevilling vil blive udfyldt på den måde, at der vil vise sig fuldt behov for den, for som vi siger i bemærkningerne til beslutningsforslaget, skal bevillin-

[Tastesen]

gerne gives af det forsøgsudvalg, som er nedsat i kulturministerens regie, på baggrund af de regnskaber, man kan lægge frem indtil nu, og på baggrund af budgettet, som peger frem mod den 1. april 1986.

Jeg vil mene, at vi dermed giver forsøget det lift, som gør, at ikke kun kapitalstærke kredse har chancen for at afprøve deres forsøg, men at også kapitalsvage grupper har mulighed for at være med i forsøget helt frem til slutdatoen – hvis der i øvrigt er et personligt engagement bag det, for det er ikke nok med kapital; der skal også være mennesker, som slutter op om det og forsøger på at få det til at fungere.

Jeg ved, at der er stor interesse ikke bare i provinsen, men også i Københavnsområdet for lokalradioforsøgene, og jeg har fra en enkelt station – Radio Roma – som har været opmærksom på, at dette beslutningsforslag skulle til behandling her, fået flere hundrede henvendelser og breve de sidste dage, og det takker jeg selvfølgelig for. Jeg kan knap nok nå at læse dem, men jeg kan konstatere, at de mennesker, som lytter til radioen, og de mennesker, der lytter til mange andre nærradioer, har et stort behov for at kunne give udtryk for deres meninger i den nærkontakt, der opstår gennem nærradioerne. Derfor synes jeg, det kan være værdifuldt, at vi giver dem en overlevelseshance frem til forsøgsperiodens udløb.

Til sidst vil jeg gerne takke folketingets flertal, som også indbefatter det radikale venstre og VS, for den positive tilkendegivelse, der er kommet over for beslutningsforslaget. Det er klart, at det skal være på et oplysningsgrundlag om, hvordan forholdene faktisk er, på baggrund af spørgsmål, som vi stiller og får svar på, så vi kan finde frem til den konklusion, der forhåbentlig bliver til en hjælp til nærradioforsøget i resten af perioden.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Det, hr. Tastesen og jeg er uenige om, er selvfølgelig begrebet frihed, for det er klart, at der ville være mange radio- og TV-stationer, i det øjeblik man blot skulle overholde grundlovens § 77, ligesom vi har set det i den trykte presse, hvor der er både ugeblade,

dagblade, fagblade, og hvad ved jeg. På samme måde burde der ikke være nogen hindring for, at man havde den fulde informationsfrihed for radio og TV. Det er fuldstændig kunstigt, og det skyldes, at man, da man lavede grundloven og den seneste grundlovsændring, simpelt hen ikke tænkte i de baner. Den teknologiske udvikling har jo gjort, at radiospredningsloven er blevet fuldstændig overhalet. Hvis vi havde en fri og uafhængig forfatningsdomstol i dette land, er der ingen tvivl om, at vi ville have en fri radio og et frit TV i Danmark, for det var blot at indklage dem for ikke at overholde grundlovens § 77; så er jeg overbevist om at problemerne ville være løst.

(Kort bemærkning).

Sander (V):

Hr. Maisteds bemærkninger vil jeg meget gerne relatere til fru Ingerlise Koefoeds indlæg, for var det således, at vi i stedet for 130 havde f.eks. 200 eller 300 forsøg, skulle vi så bare tilsvarende bevilge et antal millioner kroner, som svarede til det antal? Det er ikke helt realistisk, fornemmer jeg.

I min indledning sagde jeg, at vi føler, at det udskilningsløb, der skal ske på dette område, lige så naturligt kan ske nu som senere.

Hr. Tinning gav udtryk for, at venstre nok hellere så lokalradioerne dø end leve. Dertil vil jeg sige: venstre ser meget gerne 500 lokalradio- og -TV-forsøg, men vi vil bare ikke være med til at betale dem herfra. Der skal være lokal interesse ikke bare for at lytte, men også for at betale. Hvis det er tilfældet, er vi meget åbne, hvad jeg også gav udtryk for, over for lovgivningen efter 1. april 1986.

Med hensyn til den vil jeg gerne spørge hr. Tastesen, om hr. Tastesen allerede i dag vil give et bud på, hvad socialdemokratiet vil, når vi når forsøgsperiodens udløb. Det, der sker nu, er, at vi giver kunstigt åndedræt, og når vi kommer 1½ år længere frem, står vi i akkurat samme, om ikke i en værre situation. Hvad skal vi så gøre, hr. Tastesen? Er det så 10, 15, 20 mill. kr., vi skal ud med?

(Kort bemærkning).

Flemming Jensen (KF):

Jeg havde i og for sig også ventet, at hr. Tastesen ville nævne den strøm af breve, han

[Flemming Jensen]

har fået, breve, der, så vidt jeg kan se i dagbladet Aktuelt, er fremprovokeret, men derfor sikkert ikke mindre velmente. Når hr. Tastesen bruger det som argument, kunne jeg godt tænke mig at spørge, hvorfor det er et så godt argument, når opinionsundersøgelser på andre områder inden for radio- og TV-verdenen ikke anfægter hr. Tastesen. For øvrigt forstod jeg, at hr. Tastesen næppe havde tid til at læse brevene, men så får da i hvert fald postvæsenet glæde af dem.

Hr. Tastesen nævnte også, at lokalradioerne var meget populære i området. Det er jeg enig i. Men hvordan måler vi denne popularitet? Den måler vi først og fremmest ved at se, om der er en vilje til at ofre noget vedrørende disse radioer. Jeg kender også lokalradioer, som aldrig har fået penge, og som kører godt og aflyttes meget. Jeg tror, vi skal fortsætte ad det spor for at se, hvad der er holdbart.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt spørge hr. Maisted, som altid taler så gribende om ytringsfriheden og ytringsretten, om det kun er ytringsfrihed og ytringsret, hvis man selv har økonomi til at have dem. Er det ikke rimeligt, at det offentlige støtter ytringsfriheden og ytringsretten for dem, der måske ikke sidder med de store penge eller har de store kommercielle foretagender i ryggen? Var det ikke også rimeligt med en pressestøtteordning, der gav nogle flere grupper ytringsfrihed? Nu er det kun de rige, de, der kan få de fleste annoncer, der kan overleve. Jeg mener, at alle mennesker skal have ytringsret, og at vi politikere i staten og kommunerne har nogle forpligtelser til at støtte det.

(Kort bemærkning).

Tastesten (S):

I modsætning til hr. Maisted mener jeg, vi har frie og uafhængige domstole. Det opbrud i medierne, som er på vej, og som gør, at det elektroniske medium nu bruges af flere mennesker, giver mange kræfter mulighed for at komme med her. Forskellen på hr. Maisted og socialdemokratiet er vel den, at vi ikke kun ønsker, at det skal være de stærke, de dominerende kræfter, som skal have adgang

hertil, men vi ønsker, at menigmand i højere grad skal have mulighed for at udtrykke sine meninger gennem det, der kommer frem her.

Jeg skal sige til hr. Sander, at vi vil have et godt grundlag for at diskutere, hvordan lokalradio- og lokal-TV-forsøgene skal fortsætte i fremtiden. Vi har derfor intet klart bud på nuværende tidspunkt, men gennem det bedst mulige erfaringsmateriale, bl.a. gennem den støtteordning, vi foreslår, vil vi få et bedre grundlag at gå videre på. Vi har dog foreløbig ét bud på, hvordan det ikke skal være, og det er fra statsminister Poul Schlüters tale i Århus i mandags, hvor statsministeren sagde, at vi i hvert fald ikke skulle have reklame i lokalradio og lokal-TV.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det var såmænd bare til hr. Sander. Jeg er fuldstændig klar over, at venstre gerne ser, at lokalradio og lokal-TV overlever. Jeg mener ikke, jeg sagde, at det skulle være et af venstres formål at få det til at dø. Men i løbet af forsøgsperioden drejer hele sagen sig om Koda/Gramex-udgifterne, der er et meget klart eksempel på, at de økonomiske forudsætninger for disse forsøg har fået et ordentligt skud for boven. I den situation er det temmelig indlysende, at vi selvfølgelig går ind for at udvide støtterammen, og det er meget banalt det, det handler om.

Derudover kan vi en anden dag diskutere, om det er hr. Sanders helt principielle synspunkt, at alt inden for kulturpolitikken skal have lov til at overleve, bare det kan klare sig selv. Det varer jo ikke så længe, før vi skal til at diskutere, hvordan vi støtter eliteidræt. Her har hr. Sander et lidt andet synspunkt, her er det ikke noget med, at den bare kan krakke, hvis den ikke kan klare sig, men noget med, at den jo skal have lidt kroner, hvis det kniber.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg mener ikke, man skal have offentlige midler i forbindelse med ytringsfrihed og pressefrihed, for det har vist sig hele vejen igennem, at der stilles betingelser, hver gang der skal være offentlige midler med. Så ønsker man at tale om en særlig kvalitet, hvad

[Maisted]

enten det er video eller TV, eller hvad det er. Man ønsker minsandten også at indføre et hybridnet, hvor man har en kasse, hvor man stopper det ned, man ønsker at befolkningen skal se.

Frihed er selvfølgelig ikke en enkelt informationskilde. Det er flerheden af informationsmuligheder, der giver friheden, for det er ganske klart, som vi ser i den trykte presse, at de, der har de store midler, også dominerer informationen. Men flerheden og antallet af muligheder for, at folk kan komme til orde, giver friheden. Det er indlysende, at f.eks. socialdemokratiet med sine tvangskrevne midler osv. vil dominere i en væsentlig grad. Derfor ønsker det at have hånd i hanke med disse særlige ordninger for lokalradio og -TV, som kan blive kraftigt domineret af socialdemokratiet, så det også ad den vej kan præge befolkningen og fortælle den, hvad den må, og hvad den ikke må her i samfundet. Hvis vi havde mange og frie informationsmuligheder i æteren, fik vi en flerhed.

Jeg vil sige til hr. Tastesen, at jeg talte om forfatningsdomstole, jeg talte ikke om de eksisterende. Jeg sagde, at vi ikke har en fri og uafhængig forfatningsdomstol – den er mig bekendt ikke nedsat – der kunne pådømme denne slags spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Sander (V):

Hr. Tastesen siger, at han meget gerne vil have det bedst mulige grundlag at vurdere hele forsøgsordningen på, inden han og socialdemokratiet tager stilling til, hvad der skal ske efter den 1. april 1986. Det er forståeligt, og det vil, tror jeg, også alle vi andre meget gerne have, men for at vi virkelig kan få et reelt grundlag at vurdere på, er det nødvendigt, at vi lader forsøgene køre nogenlunde uden at gribe ind. Netop det, vi er ved at gøre i dag, er i hvert fald ikke med til at give et rimeligt og et naturligt grundlag at tage vores vurderinger på, når vi skal til at arbejde med det nye lovforslag om et lille års tid.

Om trykkefriheden har jeg kun lyst til at sige, at det er klart, at det er billigere og lettere med de trykte medier, lige fra aviser til forskellige blade, men man har jo netop været imødekommende ved, at alle 95 radiostationer har fået sendeudstyr stillet til rådigh-

hed. Hvor meget man ofrer på programmerne og på forskellige aktiviteter, er så afgørende for, hvordan økonomien ser ud. Men friheden er i hvert fald til stede. De 95 har fuld mulighed for at komme til orde ligesom de, der har lidt lettere ved at gå hen i et trykkeri og få trykt noget.

Sluttelig om Koda/Gramex. Det er selvfølgelig lidt uheldigt, at nogle har måttet ændre budgetter, fordi der er kommet en ekstra udgift. Som ministeren sagde i sit indlæg, kan man for nogles vedkommende selv afpasse dette forhold. Det var måske et af de områder, hvor man allerede ved starten, hvor vi havde en anden kulturminister, burde have lavet ordningen 3-årig, således at man ikke skulle have genforhandlet dem efter det første år.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 31:

Forslag til folketingsbeslutning om afbødning af de skattemæssige virkninger af årsregulering pr. 1. april 1984 af ejendommens kontantværdi.

Af Dohrmann (FP) m.fl.
(Fremsat 30/10 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

I anledning af det fremsatte beslutningsforslag kan jeg oplyse, at regeringen naturligvis er opmærksom på, at de væsentlige stig-